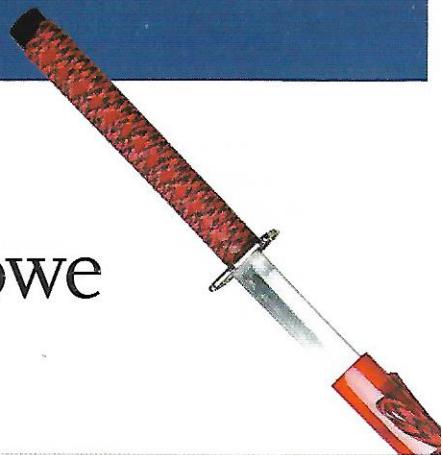

12

Japonia –
przymusowe
otwarcie**PRZYPOMNIJ SOBIE**

- Jakimi metodami Europejczycy zdobywali wpływy kolonialne w Azji w XVI–XIX w.

W okresie starożytności i średniowiecza Japonia rozwijała się pod wpływem cywilizacji chińskiej. W IX w. sporadycznie zaczęli się tam pojawiać Arabowie. W chrześcijańskiej Europie długo jednak nie znano dokonań arabskich podróżników, a informacje o ich wyprawach na Daleki Wschód dotarły do Europejczyków dopiero w okresie krucjat. Aż do późnego średniowiecza nie wywarły one jednak prawie żadnego wpływu na myśl geograficzną mieszkańców Europy.

POD RZĄDAMI SZOGUNÓW

U progu czasów nowożytnych Japonia była krajem rozbitym na wiele feudalnych księstw, nękanym wojnami domowymi. Cesarze pozostawali odsunięci od władzy politycznej, na czele państwa zaś stawiali kolejni dyktatorzy wojskowi – **szoguni**. Ważną rolę w tamtejszym systemie społecznym odgrywała grupa wojowników zwanych **samurajami**, służących arystokratom i książętom (miecz samurajski, patrz: ilustracja powyżej). Na utrzymanie wyższych warstw społecznych pracowali chłopci, całkowicie uzależnieni od swych panów. Ludność miast była niewielka i pozbawiona większych wpływów.

W drugiej połowie XVI w. zaczęły jednak narastać tendencje zjednoczeniowe, a na początku XVII w. faktyczną władzę w Japonii przejął ród **Tokugawa**, którego przedstawiciele sprawowali urząd szoguna aż do 1868 r.

PIERWSZE KONTAKTY Z EUROPEJCZYKAMI

Pierwszymi Europejczykami, którzy dotarli do Japonii, byli Portugalczycy, budujący swe imperium kolonialne w Azji Południowo-Wschodniej. Stało się to w **1542 r.**, kiedy przypadkowo podczas sztormu wylądowali na jednej z japońskich wysp. W ciągu kilku lat Portugalczycy wyparli Chińczyków z handlu z Japonią. Główną portugalską bazą handlową w Japonii stał się port w **Nagasaki**. W XVI w. w Kraju Kwitnącej Wiśni pojawili się również przedstawiciele innych narodów europejskich: Hiszpanie, Anglicy i Holendrzy.

Początkowo szogunowie chętnie zezwalali na kontakty handlowe z Europejczykami, którzy oferowali wiele produktów budzących zainteresowanie Japończyków, przede wszystkim broń palną. Japońscy rzemieślnicy szybko jednak opanowali umiejętność produkcji muszkietów i sami zaczęli je wytwarzać. Od Europejczyków – głównie Anglików i Holendrów – kupowano zaś armaty. Zdaniem historyków pojawienie się broni palnej znacznie przyspieszyło proces zjednoczenia Japonii.

Szogunowie zgadzali się także na działalność misjonarską europejskich duchownych. Jednym z powodów tej decyzji była chęć utrzymania poprawnych stosunków z zagranicznymi kupcami. Akcję chrystianizacyjną prowadziły katolickie zakony – jezuici, dominikanie i franciszkanie – a także misje protestanckie. Naukowcy szacują, że na chrześcijaństwo nawróciło się być może nawet milion mieszkańców Japonii. Wkrótce jednak zaczęły się intrygi europejskich duchownych, próbujących ingerować